N°. 46.

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 6 JUNIJ.

PUBLICATIE.

De BURGEMEESTER der Gemeente *BREDA*, brengt bij deze ter kennisse van het Publiek, dat ter vervanging van den Heer Mr. *L. D. Storm*, als Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, *tweederlei* keuzen te doen zijn, als: eene ter vervanging zijner plaats tot aan den derden Maandag in September aanstaande, en de andere voor die vervulling, te rekenen van dezen Maandag, als wanneer die Heer naar den rooster moest aftreden.

Dat tot dat einde voor de inlevering der Stembriefjes, binnen deze Gemeente, *twee* Stembussen zullen geplaatst worden.

Dat de inlevering der bedoelde Stembriefjes zal aanvangen op Dingsdag den 8sten Junij aanstaande, ten Raadhuize alhier, des morgens te 9 ure; met uitnoodiging aan de Kiezers dezer Gemeente, om hunne Stembriefjes binnen den bepaalden tijd in te leveren, als kunnende *na vijf ure* geene briefjes meer worden aangenomen, dan aan de zich alsdan in de zalen bevindende Kiezers, en dezelve tevens opmerkzaam gemaakt op de volgende bepalingen der Kieswet, omtrent het stemmen voorgeschreven, te weten:

Dat het Stembriefje schriftelijk ingevuld, door den Kiezer *in persoon* in de Stembus moet gestoken worden.

Dat geen ander briefje dan dat hetwelk hem is toegezonden, en van het Gemeente-Zegel voorzien is, mag worden gebruikt.

Dat het briefje *niet* onderteekend mag zijn, en geen andere briefjes omvatten of daaraan opzettelijk zijn vastgehecht.

Terwijl alle afwijkingen van deze voorschriften en van het geen verder bij art. 61 der kieswet is vermeld, het Stembriefje van onwaarde zoude maken.

Met kennisgeving verder, dat de opening der *tweederlei* bussen, door twee afzonderlijke bureaux zal plaats hebben op den daaraanvolgenden dag, zijnde Woensdag den 9den Junij; in de daartoe bestemde zalen, mede ten [illegible], aanvangende des morgens ten 9 ure, in het bijzijn van alle Kiezers, die daarbij verlangen tegenwoordig te zijn.

Breda, den 4. Junij 1852.

C. PELS RYCKEN, Loco Burgem.

Afgekondigd den 5. Junij 1852.

In kennisse van mij
Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 2den Junij.

In eene openbare zitting van het wetgevend ligchaam is in behandeling gekomen het rapport der commissie tot onderzoek der staatsbegrooting over 1848. Aan het slot van dat rapport wordt onder anderen gezegd, hoe men aangewezen heeft op welke wijs in 1848 de door verzwaarde belastingen verkregen gelden besteed zijn, hoe het geld verspild werd en zelfs handelingen plaats grepen, strijdig met het algemeen zedelijk gevoel. Daarna wordt aldus voortgegaan:

» Frankrijk was rijk in het begin van 1848, niettegenstaande het eene schaarschte van levensmiddelen en eene handelskrisis had doorgestaan. De revolutie brak uit en veroorzaakte onberekenbare verliezen voor de kapitalisten, de handelaars, de landbouwers, kortom voor alle klassen der maatschappij; en als welkomstgeschenk bragt zij eene verhooging mede van de directe belasting met 45 opcenten in naam, doch in de daad met 75 opcenten. Zij heeft de voorhanden hulpbronnen uitgeput en de toekomstige [illegible] De verliezen van 1848 worden nog te laag aangeslagen, als men ze gelijkstelt met hetgeen het vermogen van Frankrijk door de herhaalde vijandelijke invallen van 1814 en 1815 heeft verloren. Moge Frankrijk nimmer weder in de gelegenheid komen van te moeten berekenen wat eene revolutie kost en wat zij opbrengt. De regering van Prins *Lodewijk Napoleon* sluite voor eeuwig den afgrond, die reeds zooveel millioenen schats verzwolgen heeft.

» Wij hebben de verkeerde besteding van landspenningen in 1848 aangewezen, maar stellen u niet voor, maatregelen van verhaal jegens de daaraan schuldige personen te nemen: want deze zouden grootendeels slechts ondergeschikte beambten treffen, welke volgens gebiedende voorschriften handelden. Er is reeds zooveel tijd sedert die verkeerdheden verloopen, en wij bevinden ons thans in een zoo geheel verschillenden toestand, dat het beter is de finantiele geschiedenis van 1848 alleen tot eene indrukwekkende les voor allen te doen strekken."

Het Wetgevend Ligchaam heeft zich zonder discussie eenparig met het rapport vereenigd. Na de stemming vroeg een der leden dat het geheele rapport, als zijnde een leerrijke staat van kosten eener revolutie, in het regeringsblad mogt worden openbaar gemaakt. De voorzitter antwoordde dat aan dit verlangen zoude worden voldaan.

Eergisteren heeft de door het Wetgevend Ligchaam benoemde commissie tot voorbereidend onderzoek der staatsbegrooting voor 1853, den heer de *Chasseloup-Laubat* tot rapporteur voor de begrooting van uitgaven en den heer *Gouin* tot rapporteur voor de begrooting der inkomsten gekozen. Beiden staan bekend als mannen van groote finantiële kennis, en beiden hebben ook, naar verzekerd wordt, in de afdeelingen van het Wetgevend Ligchaam alsmede in de zittingen der commissie, het gevoelen voorgestaan dat men, ter voorkoming van welligt onherstelbaar bederf van het finantiewezen, zonder verder uitstel trachten moest de uitgaven in wezenlijk evenwigt met de inkomsten te brengen, door besparingen en des noods zelfs door het invoeren van nieuwe belastingen.

De openbare beraadslaging over de staatsbegrooting zal, naar men meent, tegen den 15den dezer kunnen aanvangen, terwijl met het einde der maand de zitting van het Wetgevend Ligchaam, volgens een stellig voorschrift der constitutie, moet worden gesloten.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft dezer dagen de prefecten der departementen aangeschreven, om aan de tot dwangarbeid veroordeelde vrouwen in de groote strafgevangenissen te doen bekend maken, dat zij des verkiezende naar het strafgesticht in Fransch Guyana zullen worden overgebragt, en aldaar eene goede behandeling en niet te zwaren arbeid zullen vinden, en bij goed gedrag met een straffeling zullen mogen huwen.

In een der groote strafgestichten nabij Parijs is, zoodra deze aanschrijving er bekend werd, door de meerderheid der vrouwen, die in staat zijn om te huwen, de overbrenging naar Guyana verzocht.

De aanschrijving zegt dat van de mannelijke werkbare bevolking der galeiwerkers reeds het meerderdeel de voorkeur gegeven heeft aan de deportatie.

— De *Moniteur* berigt, volgens eene telegraphische tijding, dat de in 1849 tusschen Frankrijk en Beijeren aangegane overeenkomst tot daarstelling van eenen spoorweg van Straatsburg naar Spiers, zal worden ten uitvoer gebragt.

— Het dagblad *Suisse*, te Bern uitkomende, trekt in twijfel hetgeen vermeld is nopens eene overeenkomst der Mogendheden omtrent Neuchatel. Gemeenlijk wel onderrigte lieden meenen, dat gemeld dagblad te ver gaat, ofschoon ook andere dagbladen van hunne zijde te ver gaan, door van eene op handen zijnde bezetting van Neuchatel te gewagen. Het feit der erkenning van het regt van Pruissen door de mogendheden, schijnt echter zeker te zijn.

Eene mededeeling van het Parijsche *Journal des Débats* bevestigt, dat te Londen geene bepaalde besluiten omtrent de aangelegenheden van het kanton Neuchatel genomen zijn; dat blad meent echter te kunnen verzekeren, dat de gevolmagtigden der vijf groote mogendheden in het midden der vorige maand Mei te Londen eene bijeenkomst hebben gehouden, ten einde zich omtrent de vordering van Pruissen betreffende Neuchatel onderling te verstaan, en dat zij toen geoordeeld hebben een meer geschikt tijdstip te moeten afwachten om eenig besluit in deze zaak te nemen.

— Het bestuur der douanen heeft een algemeenen staat publiek gemaakt van den in- en uitvoer gedurende de jaren 1849—51. De invoer is in 1849 geweest 1,142,300,000 fr.; in 1850, 1,174,100,000; in 1851, 1,157,500,000 fr. De uitvoer heeft bedragen in 1849, 1,422,700,000 fr.; in 1850, 1,531,000,000 fr.; in 1851, 1,629,400,000 fr.

— In de dagbladen vindt men eene opgaaf van een tiental Hoogleeraren in de wijsbegeerte en letteren aan verschillende collegiën, die ontzet zijn, wegens hunne weigering om den voorgestelden staatseed te doen.

— De bekende *Proudhon*, wien het hof van assises tot drie jaren gevangenis had veroordeeld, is thans na volbragten straftijd, weder op vrije voeten gesteld.

— Brieven uit het departement der Monden van de Rhône houden in, dat mevrouw *Lafarge* op vrije voeten is gesteld, zij zou voornemens zijn zich buitenslands te vestigen.

— De dagbladen van den Elzas berigten dat den 31sten Mei de eerste stoomboot het kanaal van de Rhone naar den Rhijn doorgevaren en van Lyon te Straatsburg aangekomen is. Dit voorval heeft in eenige langs het kanaal gelegen plaatsen tot vreugdebedrijven aanleiding gegeven.

— Eene telegrafische depêche, den 23 dezer door den generaal *Mac Mahon* den bevelhebber der naar Kabylië gerigte expeditionnaire kolonne, afgezonden en in het nommer van de *Algérien* van den 25 dezer opgenomen, geeft verslag van een gevecht, dat tusschen de Fransche troepen en de Arabieren onder bevel van den cherif *Bou-Seba*, heeft plaats gehad. De laatsten zijn op alle punten krachtig teruggeslagen; zestien dorpen of gehuchten, de huizen waarvan met leijen gedekt waren, zijn in brand gestoken. Men rekende dat de Arabieren ongeveer 180 dooden of gekwetsten telden, terwijl aan de Fransche zijde 5 manschappen gedood en 60 gewond waren. De

generaal *Mac Mahon* verwachtte, dat de naburige stammen den 24sten hunne onderwerping zouden komen aanbieden.

— De heer *Thiers* brengt op zijne reis door Italië geheele dagen in museums en kerken door; het is de zevende maal dat hij Italië bezoekt, waar hij thans bouwstoffen verzamelt voor een groot werk, waaraan hij, naar zijn zeggen, sedert dertig jaren arbeidt en dat ten titel zal voeren: *Geschiedenis der beschaving*. Na Italië zal de heer *Thiers* Oostenrijk bezoeken.

— Men schrijft uit Rome dat de reis naar het kasteel Gandolfo aan de Albanische Zee, welke de Paus, op raad van zijnen lijfarts, voornemens was in het begin der vorige week te doen, uit hoofde van het ongunstige weder uitgesteld was, en hij zich nu met het nemen van veel beweging te voet tevreden hield. Personen welke Z. H. op die wandelingen ontmoet hebben verzekeren dat zijn voorkomen in den laatsten tijd sterk verouderd, zijn voorhoofd met rimpels als doorploegd en zijn hoofdhaar geheel grijs geworden is.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 71,80; $4^1/_2$ pCt. 100,15; Rom. Leening $94^3/_4$.

ENGELAND.

LONDEN, den 1sten Junij.

De beide Parlementshuizen zijn, tot het houden der Pinkstervacantie, voor eenige weinige dagen uiteengaan.

— De Londensche bladen van gisteren berigten dat de onderzeesche telegraaph tusschen Engeland en Ierland eergisteren voltooid en in werking gebragt is. De draad loopt van Howth nabij Dublin, naar Holyhead of den uithoek van Noord-Wales, welk punt met Londen door spoorweg en telegraaf verbonden is.

— De generaal sir *Harry Smith*, de door het vorige ministerie afgezette gouverneur der Kaapkolonie, is in Engeland teruggekomen, en deze krijgsoverste van beproefde dapperheid en bekwaamheid wordt door het publiek met te meer blijken van hoogachting ontvangen, daar zijne afzetting eigentlijk geene andere reden had dan den min gunstigen uitslag van zijn krijgsbeleid, welke reden door den loop dien de Kafferoorlog laatstelijk genomen heeft, naar veler oordeel vervalt. Het laatste officiele rapport hetwelk de heer *Smith* (onder dagteekening van den 8sten April) aan het ministerie van kolonien heeft gezonden, en hetwelk in de officiele *London-Gazette* van den 1sten dezer is openbaar gemaakt, vat de uitkomsten van de krijgsbedrijven der laatste weken zamen:

»Ik leg het bevel der troepen neder, terwijl de hoofdmagt der Gaika's uit het Amatola-gebergte is verdreven; terwijl de Kaffers, aan deze en aan gene zijde der Kei-rivier, herhaalde aanzoeken om vrede hebben gedaan, en terwijl de oorlog in de daad ten einde is gebragt, daar de voortzetting der vijandelijkheden alleen strekte om die woelzieke wilden eene verdiende en voor het vervolg heilzame straf aan te doen, gelijk mij in mijne instructiën voorgeschreven was."

— Het officieel dagblad deelt de uitvoerige rapporten wegens de bemagtiging van Martaban en Rangoon mede. Uit een daarvan blijkt hoe de opperbevelhebber der expeditie, alvorens tot het beschieten der laatstgenoemde stad over te gaan, eene stoomboot, van wier top de vredevlag woei, de rivier heeft opgezonden, om te onderzoeken of soms ook een brief der Regering van Ava ontvangen was, de inhoud waarvan de vijandelijkheden voorkomen kon; maar hoe, nadat die stoomboot twee verschansingen ongedeerd was voorbijgevaren, de derde haar vuur op haar geopend had, waarna zij met moeite was teruggekeerd, naardien nu ook de twee eerste verschansingen haar hevig beschoten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den Junij.

De vereenigde kiezers-gezelschappen der plattelands-gemeenten in het voormalig 7de kiesdistrict van Noord-Brabant, hebben tot kandidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer geproclameerd den heer Mr. *L. D. Storm*.

— Heden morgen te half tien ure viel aan de brug in de Nieuwe Huizen alhier zekere vrouw *van Wijmeren*, water scheppende, achterover in de Gampel. Dadelijk zinkende, zou haar dood onvermijdelijk geweest zijn, indien niet de Heer *C. van den Eeden*, het hulpgeroep der omstanders hoorende, zijn reeds meer gebleken moed getoond had, door, geen eigen gevaar achtende, zonder aarzelen gekleed in het water te springen en met groote krachtsinspanning de reeds bewustelooze vrouw aan den wal te brengen. Zij kwam gelukkig spoedig bij en zal denkelijk weldra hersteld zijn. De menschlievende daad van haren redder verdient allezins dankbare vermelding.

Woensdag middag is er weder een minister-raad gehouden, waarbij ook de heeren *Spengler* en *van Rosenthal* tegenwoordig waren.

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* deelt mede, hoe het gerucht, dat de kolonel baron *Forstner van Dambenoy*, grootofficier bij het Huis des Konings enz., tot minister van oorlog zal worden benoemd, zich schijnt te bevestigen. Naar men althans van eene geloofwaardige zijde verzekert, zou 's Konings keuze zich op dien kolonel bepaald hebben.

Ten aanzien van de portefeuille van justitie vernemen wij, zegt dat blad, dat deze is aangeboden aan den heer mr. *W. J. van Heytema*, lid van het hoog militair geregtshof te Utrecht, doch dat deze heer verklaard heeft ongenegen te zijn die te aanvaarden.

— Bij het wetsontwerp tot regeling der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen tot ultimo 1852 is voorgesteld, dat in 's rijks schatkist zullen worden overgebragt de gelden, welke sedert den 1sten Jan. 1852 opvolgend aan de departementen van marine en oorlog zijn, of tot den laatsten Dec. 1852 zullen worden betaald, wegens verstrekkingen of hulpbetoon ten behoeve van 's rijks kolonien, van vreemde plaatselijke of andere besturen, bijzonder personen of bijzondere inrigtingen. Uit die gelden wordt aan het departement van marine een krediet geopend, tot en met 31 Dec. 1852, van *f* 200,000, en aan het departement van oorlog, van *f* 312,000.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheidene besluiten goedgevonden te benoemen: bij den plaatselijken staf, tot plaatselijk adjudant der 1ste klasse den kapitein *P. ten Hout*, plaatselijk adjudant der 2de klasse te Geertruidenberg; tot plaatselijk adjudant der 2de klasse te Utrecht den 1sten luitenant herkomstig van het wapen der infanterie *P. van Roon*, aan wien vroeger het pensioen is toegelegd; bij het korps ingenieurs, mineurs en sapeurs tot 1sten luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den luitenant *N. van Rhijn*, van het korps.

— Volgens *l'Echo*, zou de Regering nog in den loop dezer zitting aan de Kamers een wets-ontwerp voordragen, tot het uitschrijven eener conversie van de 4 pcts. schuldbrieven van den Staat.

— Het bestuur der voorloopige kiezersvergadering te Dordrecht heeft aan de kiezers van leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het district Dordrecht bekend gemaakt, dat de heer Mr. *J. H. van der Sande* verzocht heeft, niet verder in aanmerking te komen, en wijders dat de vergadering de heeren Mr. *P. Blussé van Oud-Alblas* en Mr. *G. A. de Raadt* als hare kandidaten heeft aangewezen.

De *vrijzinnige kiezersvereeniging* te Amsterdam heeft tot kandidaten voor het lidmaatschap der Tweede Kamer verkozen, de heeren Mr. *M. H. Godefroi*, aftredend lid, *J. J. Rochussen*, oud-gouv.-generaal van N. I., en *J. C. Rijk*, oud-minister van marine.

De kiezersvereeniging *de Grondwet* te Amsterdam, heeft tot kandidaten gesteld de heeren *Godefroi*, *H. Stolte* en Mr. *F. A. van Hall*.

In de algemeene kiesvergadering van het district Hoorn is tot kandidaat gesteld de heer *J. Donker Hz.*, en in die te Zaandam *C. van de Stadt*.

De staatkundige vereenigingen: *Grondwet en Orde*, te Sneek; *Staatsburgerschap*, te Heerenveen, en *Orde en Bezuiniging*, te Gorredyk, hebben tot hunnen kandidaat gekozen den heer Mr. *H. U. Huguenin*. De vereeniging: *Concordia*, te Sneek, heeft den heer Dr. *P. J. Costerus* tot kandidaat gesteld.

In de voorloopige kiesvergadering, gehouden te Kampen den 29sten Mei, is voor het kiesdistrict Zwolle als kandidaat aangenomen Mr. *J. C. Bysterbos*, lid der Provinciale Staten van Overijsel, te Kampen.

— Wij zijn onderrigt, zegt het Zondagsblad, dat bij Z. M. het voornemen bestaat om den grooten tenue-rok van het korps grenadiers eene verandering te doen ondergaan. De lissen over de borst zouden namelijk vervallen, en voor de officieren vervangen worpen door goud-borduursel op kraag en opslagen. Ook zouden de jassen bij de bataillons jagers gewijzigd worden, en voortaan met eene rij knoopen zijn. De modellen zijn reeds vervaardigd.

— De koninklijke Nederlandsche en andere scherp- en handboogschutters-gilden hebben van wege Z. M. den Koning ontvangen het onderscheidingsteeken voor den schutterkoning, die in den aanstaanden wedstrijd bij ieder gilde, in een bepaald getal schoten, de meeste punten zal hebben behaald. Dat onderscheidingsteeken is voor de koninklijke scherp-schutters-gilden van zilver, zwaar verguld, rijk bewerkt, aan de eene zijde een schild, waarop de gekroonde Hollandsche Leeuw, het schild rustende op twee kruislings liggende buksen, omgeven met lauwer-eikentakken en stralen gedekt met de koninklijke kroon, aan de keerzijde het jaartal 1852, omgeven met een band, waarop staat: voor het koningschieten van wege den opper-beschermheer. Daarbij is gevoegd een zijden met zilver doorwerkten oranjeband, bestemd om dat onderscheidingsteeken en sautoir te dragen. De overige schuttersgilden hebben dezelfde decoratie in zilver en den band van lichtblaauwe zijde met zilver.

— De heer *Berrijer* is dezer dagen uit Duitschland komende door België naar Nederland gereisd en is thans te 's Hage aangekomen.

— Uit het verslag van den Minister van Binnenlandsche Zaken, wegens den staat der lagere scholen over 1850, bij de Staten-Generaal ingediend, ontleenen wij de volgende bijzonderheden. Het aantal scholen in ons land bedraagt 3252, van welke 2452 openbare, 167 bijzondere 1ste klasse en 631 bijzondere 2de klasse.

Het personeel der onderwijzers bedroeg een aantal van 6358, van welke 550 onderwijzeressen. Van de 2989 hoofdonderwijzers bezitten 40 den eersten, 1836 den tweeden, 857 den derden, 182 den vierden rang, terwijl er nog 74 zonder rang werkzaam waren.

— Uit de *Wekker* blijkt, dat de algemeene vergadering van het Nederl. onderwijzers-genootschap dit jaar den 31sten Augustus aanstaande te Assen zal worden gehouden.

— De vier en dertigste vergadering der Evangelisch-Luthersche Synode is te 's Hage geopend.

De leden dezer Synode zijn: ds. *J. Decker Zimmerman* te Utrecht, voorzitter; ds. *J. M. L. Roll* te Amsterdam, vice-voorzitter; ds. *J. C. Loman* te Amsterdam, secretaris; ds. *R. T. F. Reudler* te 's Gravenhage, secundus secretaris; prof. *F. J. Domela Nieuwenhuis* te Amsterdam, prae-adviseur; ds. *J. C. Schultz Jacobi* te Rotterdam; ds. *J. A. Kramer* te 's Gravenhage; ds. *J. G. Liernur* te Haarlem; *J. R. Eilers Koch* te Pekel-A; ds. *J. ter Laag* te 's Hertogenbosch; de heer Mr. *F. F. Karseboom* te Amsterdam; de heer *D. Pauwmann* te Amsterdam; de heer Mr. *J. H. Holkenboer* te Amsterdam; de heer *C. P. Sander* te Rotterdam; de heer *C. L. Keurenaer* te 's Gravenhage; de heer Mr. *P. A. Sander* te Dordrecht; de heer *J. C. Schroder* te Utrecht; de heer *J. Backer* te Oosterbeek.

— Met genoegen verneemt men, dat de hoofdcommissie tot oprigting van een metalen standbeeld ter eere van *Laurens Janszoon Coster*, den uitvinder der boekdrukkunst, met de volvoering van hare taak zoo ver gevorderd is, dat het model in pleister, ter hoogte van 12 Rijnl. voeten,

is afgewerkt. Het werd ontworpen en bewerkt door den met lof bekenden heer *Royer*, te Amsterdam, die den uitvinder heeft voorgesteld in een ruim oppergewaad, met de muts op het hoofd, gelijk in het portret van *van Campen*, in eene gaande houding, de regter hand, waarin hij eene losse letter vertoont, opheffende en vooruitstekende, en met de linker een boek, dat hij tegen de borst drukt, vasthoudende. Dit kolossale kunststuk is in eene der zalen der akademie van beeldende kunsten, te Amsterdam, geplaatst. Naar het oordeel van deskundigen, moet de kunstenaar in de uitvoering van zijnen arbeid hoogst gelukkig geslaagd zijn; het beeld stelt den uitvinder in al zijne grootheid voor, en onderscheidt zich door waardigheid van uitdrukking, losheid en gepastheid van houding, sprekende gelaatstrekken en grootschheid van gedachten; de evenredigheid der vormen, zoo moeijelijk in een gewrocht van die hoogte, dat op een afstand gezien moet worden, is daarbij uitmuntend bewaard, terwijl de volmaakte uitvoering van gelaat en handen, en de sierlijke plooijing van het kleed, dat ongedwongen nederhangt, en waaronder zich de deelen des ligchaams raden laten, niets te wenschen overlaat. De hoofd-commissie, is in staat gesteld, zoo ver reeds aan den haar opgedragen last te voldoen, ten gevolge van haar van vele zijden toegezonden bijdragen. Thans blijft haar nog over het laatste gedeelte van het te Haarlem door afgevaardigden uit de *Coster's* commissiën vastgestelde programma, het doen gieten namelijk van het beeld in metaal, ten uitvoer te brengen. Ofschoon de hoofd-commissie nog over eene niet onaanzienlijke som te beschikken heeft, zoo zal echter, gelijk men verneemt, het totaal der door haar nog in te vorderen sommen niet geheel toereikende zijn, om de onkosten tot verwezenlijking van het plan te bestrijden. Ten einde in dit ontbrekende te voorzien, heeft de hoofd-commissie naar die plaatsen, van waar wel ondersteuning toegezegd, maar tot hiertoe niet verleend was, iemand afgezonden, om aldaar de vervulling der gedane beloften zoo veel mogelijk te bevorderen. Men mag met grond verwachten, dat deze poging der hoofdcommissie met een gunstigen uitslag zal bekroond worden, te meer, daar het niet te denken valt, dat het plan tot het stichten van het eerste nationaal gedenkteeken aan onzen voorzaat, als een zigtbaar teeken, dat men het geschilstuk over het Vaderland van de uitvinding der boekdrukkunst, gedurende drie eeuwen tusschen Nederland en Duitschland gevoerd, eindelijk als beslist beschouwt; een denkbeeld, dat in den aanvang zoo algemeen in dagbladen, tijdschriften en andere werken werd toegejuicht, ter verwezenlijking waarvan door een gedeelte der Natie, met de leden der Koninklijke Familie aan het hoofd, reeds duizenden guldens werden bijeengebragt, en waarvan reeds voor het grootste deel uitvoering is gegeven, ten gevolge van gebrek aan deelneming bij het overige gedeelte onzer landgenooten niet volvoerd zou worden. Bij de hoogte, welke de onderneming nu bereikt heeft mag men vertrouwen, dat allen, die, om welke redenen dan ook, tot nu toe hunne bijdragen niet leverden, thans zullen medéwerken om, in vereeniging van hen, die reeds bijgedragen hebben, de noodige middelen te verschaffen, welke strekken moeten om deze nationale zaak met waardigheid tot stand te brengen, en daardoor het bewijs te leveren, op welken hoogen prijs ook door hen de uitvinding der boekdrukkunst en hare gezegende gevolgen voor de beschaving in het algemeen, gesteld worden. Ten einde de belangstelling daarvoor zoo veel mogelijk op te wekken, heeft de hoofd-commissie, daartoe door de milddadigheid van een harer landgenooten in staat gesteld, een persoon, die in haren naam op zijne reis handelen zal, gemagtigd, ieder, die voor eene zekere som ten behoeve van het *Coster's* fonds zal inschrijven, als eene premie een exemplaar van een voor dit onderwerp opzettelijk geschreven en met houtsnee-gravures opgeluisterd werk toe te zeggen. Inmiddels blijft voor elk de gelegenheid geopend, zijne giften onmiddellijk op te zenden aan de hoofd-commissie, die zich voorstelt later van hare handelingen, en van de wijze waarop en door wie zij ondersteund werd, kennis te geven. Wij hopen spoedig gunstige berigten omtrent deze aangelegenheid te kunnen mededeelen.

— Woensdag morgen ten half negen ure begaven zich de leden der Geldersche Maatschappij van Landbouw in optogt van het raadhuis te Apeldoorn naar de schouwburgzaal op het paleis het Loo, om aldaar de algemeene vergadering te houden. Zij werden door het harmoniegezelschap *Door den tijd wordt de spruit een boom* begeleid. Kort na hunne aankomst verscheen de Koning in de zaal en opende de vergadering met eene treffende rede. Z. M. roemde den landbouw en de wetenschap daarvan, betuigde vervolgens zijnen innigen dank voor de aanbieding van het beschermheerschap der maatschappij, en zeide hoe deze dag een gedenkwaardige dag in de gedenkrollen van het Huis van Oranje blijven zou, daar het hem gegeven was de eerste uit dat Huis te zijn, aan wien het genoegen te beurt mogt vallen eene den landbouw gewijde vergadering in persoon te openen. Nadat de burgemeester der gemeente, de heer *D. Bas Backer*, voorzitter der algemeene vergadering, deze toespraak beantwoord had en alleen zich met zijnen uitroep: *Leve de Koning!* vereenigd hadden, verwijderde Z. M. zich met zijn aanzienlijk gezelschap. De werkzaamheden vingen toen aan en werden tot elf ure voortgezet, waarna de meeste leden de tentoonstelling van werktuigen in de boogschutterstent gingen bezigtigen. Des avonds had eene feestelijke zamenkomst in het locaal van de Doelen plaats.

— Langs den Hollandschen ijveren spoorweg zijn in de afgeloopen maand Mei 96,370 en langs den Rijnspoorweg 39,858 reizigers vervoerd; de opbrengst van personen en goederen in die maand heeft op den Hollandschen spoorweg *f* 102,746.70 en op den Rijnspoorweg *f* 61,115.17$^1/_2$ bedragen.

Het *Handelsblad van Antwerpen* en het *Journal d'Anvers* hebben, dezer dagen, met den grootsten lof gewag gemaakt van eene leden-figuur, door den heer *Ter Laak*, kunstschilder, te 's Gravenhage, oud-leerling der Antwerpsche akademie, kortelings in Belgie uitgevonden en onder zijne leiding aldaar vervaardigd. De figuur verbeeldt eene vrouw in vollen wasdom en de mechaniek overtreft al de tot heden gekende leden-poppen, daar deze tot de minste wendingen van gewrichten en spieren volbrengt. Ook wordt zij voortreffelijker gehouden dan alles wat van dien aard, bij de Londensche Tentoonstelling aanwezig was. De beeldhouwer *David van Angers*, tegenwoordig in Belgie, moet inzonderheid dit kunstgewrocht den hoogsten lof hebben toegezwaaid.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 30 Mei tot en met 5 Junij 1852. 3 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 30 Mei tot en met 5 Junij 1852. 1 huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 30 Mei tot en met 5 Junij 1852. 2 mann. 3 vrouwel. geslacht.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 4 Junij.

TARWE tot vorige prijzen met redelijken handel aan cons.; verkocht: 129 ℔ witb. Pools. *f* 290; 131 ℔ bonte dito *f* 288; 130 ℔ N. Rostocker *f* 270.

ROGGE alleen bij kleinigheden afgegaan; 121, 122 ℔ Pruiss. *f* 190 à *f* 192; 121 ℔ N. Donau *f* 181; 117 ℔ Gedroogde *f* 164 à *f* 166; 126 ℔ Pruiss. Pommer *f* 208.

GERST prijshoudend; 104 ℔ N. Vriess. Winter *f* 150.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD: op 9 vaten Olie te leveren: dadelijk 53$^1/_2$ P. vl.

LIJNZAAD prijshoudend; in veiling: 109, 110 ℔ Libau *f* 8$^5/_8$ à *f* 8$^7/_4$, en 105, 106 ℔ Windau Deder *f* 6$^1/_4$, *f* 6$^1/_2$ à *f* 6$^5/_8$.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 32; Vlieg. *f* 31; 1 Sept. eerstk. *f* 31$^1/_8$; 1 Oct. eerstk. *f* 31$^5/_8$; 1 Nov. eerstk. *f* 31$^7/_8$; 1 Dec. eerstk. *f* 32$^1/_8$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 31$^1/_2$; Vlieg. *f* 30$^1/_2$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 57 à 61. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8 à 10$^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 4. JUNIJ 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	0,00	tot *f*	9,15.
Het dito dito Rogge (Oude)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» »	6,20	» »	6,35.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	6,25.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	0,26$^1/_2$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,29.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,16.
Een dito pond Boter			»	0,60.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	0,00	tot *f*	2,30.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,50.
Het 1000 Doof Hout			»	1,75.
De kar Spaanders			»	2,85.
De » Struiken			»	3 00.
De 100 Mutsaard			»	3,00.

TWEE HONDERD ZEVENTIENDE STAATS-LOTERIJ.

DERDE KLASSE.

1e Trekking. No. 14170, *f* 25,000; No. 8874, *f* 5000; No. 11906, *f* 2500; No. 18520, *f* 1250; Nos. 13528, 10676, 11666, ieder *f* 1000.

2e — Nos. 15098, 16339, 14443, 18539, 14214, 10875, 9335, ieder *f* 1000.

3e — No. 3926, *f* 1250.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (4 Junij) was de fondsnotering: Ned. 2$^1/_2$ pCt. 61$^1/_4$, $^3/_8$; 3 pCt. 72$^{15}/_{16}$, 73, 72$^{15}/_{16}$; 4 pCt. 93$^7/_8$, $^3/_8$, $^5/_{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 92$^7/_8$; Amort.-Syndik. 3$^1/_2$ pCt. 94$^7/_8$; Handelm. 116; Aand. Rijnspoorweg 99$^1/_4$; Id. Holl. Spoorw. 87$^1/_4$, $^3/_8$; Belgie 2$^1/_2$ pCt. 49$^3/_4$; Fr. Oblig. 3 pCt. 66; Spanje, Onbep. St. 1 pCt. 21$^3/_{16}$, $^5/_{16}$; 3 pCt. 47$^1/_2$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 43$^1/_4$, $^3/_4$; Coup. Bewijzen 2$^{11}/_{16}$, $^3/_4$; Passive en Fr. Uitgest. 5$^9/_{16}$, $^5/_8$; Portugezen te Londen 5 pCt. 39$^7/_{16}$, $^1/_2$; dito 4 pCt. 37$^3/_8$; Rusland 5 pCt. 106$^7/_8$; dito 1828—29 105$^3/_4$; Certif. 1831—33 95$^1/_2$; 4 pCt. bij *Hope* 90$^3/_{16}$, $^1/_4$; Id. bij *Stiegl.* 89$^7/_8$; Inschrin Assign. 6 pCt. 68$^1/_4$; Certif. van dito 69$^3/_4$; Polen Certif. 84$^9/_{16}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. 74$^7/_8$, 75$^1/_4$; Nieuwe 2$^1/_2$ pCt. 39, $^1/_8$; Nieuwe 5 pCt. 88$^3/_8$, $^1/_2$.

Advertentiën.

Mansionhouse, 10 Julij 1851.

Mijn Heer!

De *Lord-Mayor* gelast mij u zijne hoogste tevredenheid te betuigen over de heerlijke kwaliteit der Eau de Cologne, waarmede de fonteinen op het aan de Koningin gegeven bal in *Guildhall Palace* door u verzorgd zijn en waarin Hare Majesteit zoowel als de andere hooge gasten een groot genot gevonden hebben.

Ik heb de eer, enz. FREDERIC CATTY,
Privaat-Secretaris van zijne Lordschap.

Dit vleijend briefje is aan den Heer *Joh. Maria Farina, gegenüber dem Neumarkt,* gerigt en zijn Eau de Cologne, die zoo menigen bezoeker der Wereld-Tentoonstelling verkwikte, uit fraaije Fonteinen in de Koninklijke Balzalen van *Buckingham Palace* zoowel als in *Guillhall* nieuw leven en frissche krachten op de vermoeide Dansers en Danseressen uitstorte, die thans, door de Engelsche Schoonen geprotegeerd, het privilegie heeft de fraai geborduurde Zakdoeken met zijne geuren te drenken, in het kort, het **PUIKSPUIK** wat in Eau de Cologne geleverd kan worden, is in onderstaande Dépôts te verkrijgen voor 50 Ct. en f 1.00 de Flacon.

De Flacons zijn onopgesmukt, van ronden vorm met twee platte zijden, een Etiquet met de handteekening van den Fabriekant beslaat 3 zijden, en op de vierde is een afdruk van de Fontein der Tentoonstelling.

Amsterdam, Verkoophuis.	Boxmeer, G. Muller.
Bergen-op-Zoom, C. H. Versart.	Breda, Wed. Wiercx Folls.
's Bosch, F. L. Welsch.	

En in de andere Steden.

OPENBARE VERGADERING

te 's Hertogenbosch, tot vaststelling van het REGLEMENT *der aldaar te vestigen NOORD-BRABANTSCHE MAATSCHAPPIJ ter BEVORDERING van NIJVERHEID.*

De tot voorbereiding en oprigting der voormelde Maatschappij, door de thans te *'s Hertogenbosch* gevestigde Maatschappij ter bevordering van Handel, Landbouw en Nijverheid, benoemde speciale Commissie, noodigt bij deze uit, alle in den bloei en de welvaart der ingezetenen in het algemeen — en in de ontwikkeling, verbetering en ondersteuning van Landbouw en Landontginning in *Noord-Brabant* in het bijzonder — belangstellenden, ter bijwoning der op *Woensdag den* 21. *Junij* 1852, des voormiddags ten *elf ure*, in het *Oud Stads-Koffijhuis*, bewoond door F. M. HOHMANN te *'s Hertogenbosch*, te houden OPENBARE VERGADERING, tot vaststelling van het Reglement der aldaar te vestigen Noord-Brabantsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid.

's Hertogenbosch, den 27. Mei 1852.

De Commissie voornoemd,
J. B. H. VAN DE MORTEL, *Voorzitter.*
A. MARTINI VAN GEFFEN.
H. BERAIL.
E. J. C. M. DE KUIJPER.
P. DE GRUIJTER.
F. J. M. RITS, *Secretaris.*

VOOR HET RIJK.

In- en Uitgaande Regten en Accijnsen.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

AANGEHAALDE GOEDEREN,

in de GEWONE VERKOOPZAAL op de Veemarkt, Letter D, N°. 178, te *Breda*, op *Dingsdag den* 15. *Junij* 1852, en, zoo noodig, volgenden dag, beginnende des voormiddags om 10 uren.

OM CONTANTE BETALING

zal door den ONTVANGER der IN- en UITGAANDE REGTEN en ACCIJNSEN te *Breda*, ten overstaan van den Heer Arrondissements-Directeur aldaar, worden VERKOCHT, als:

1097	N.	Ellen Echte Kanten.
1281	»	Tullen Kanten.
1949	Stuks	Geborduurde Mutsen en Kruinen en Mutsenbodems.
340	»	Geborduurde Kragen.
248	»	» Kindermutsen.
9	Ned.	Ponden zwarte Naaizijde.

Daags te voren (*Maandag*) aldaar op de gewone uren te bezigtigen.

Nadere Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van gemelden Ontvanger, alsmede bij den Venduemeester W. A. DE HAAN Fz., *op de Veemarkt te* Breda.

*** Bij KEMINK EN ZOON te *Utrecht*, is van de Pers gekomen:

WAAR IS BABEL?

BRIEF AAN IDA GRAVIN HAHN-HAHN,

van D^r. AUG. EBRARD, uit het Hoogduitsch. f 0,60.

Het is bekend, dat deze Duitsche gravin, weleer eene Schrijfster van dubbelzinnig-zedelijken naam, na uit de Protestantsche tot de Roomsch-Katholieke Kerk te zijn overgegaan, de eerstgenoemde met smaad en hoon heeft overladen.

WAT IS DE REVOLUTIE?

EENE VOORLEZING GEHOUDEN DEN 8. MAART 1852, IN DE EVANGELISCHE VEREENIGING TE BERLIJN,

door PROF. STAHL. Uit het Hoogduitsch. f 0,50.

Deze rede heeft in Berlijn zooveel indruk gemaakt, dat de Heer *Stahl* door den Koning van Pruissen is uitgenoodigd geworden, haar voor Z. M. te komen voordragen. Ook in Frankrijk werd zij in de dagbladen ernstig besproken.

DE KERK,

SCHOOL EN WETENSCHAP

IN DE VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

Door D. BUDDINGH.

Leeraar aan de Koninklijke Akademie te Delft.

IN DRIE STUKKEN.

Eerste Stuk, De Kerk. f 1,80.

De Heer *Buddingh*, Schrijver van de *«Geschiedenis van Opvoeding en Onderwijs in Nederland,»* mag als bevoegd beoordeelaar van Noord-Amerika's toestanden gelden. Hij bezocht dat zoo belangrijke Land en werd door velerlei betrekkingen in staat gesteld, zijn onderzoek grondig te doen zijn. Verrassend zal het gewis voor vele lezers zijn, op te merken, welk een belangrijken invloed aan de Nederlandsche Kolonisten uit de zeventiende Eeuw aan de vorming van Noord-Amerika's vrijstaten toekomt, en hoe gewigtig ook nu nog het Nederlandsche element in onderscheidene Staten mag geacht worden.

DE LEER DER ZALIGHEID,

VOORGESTELD TEN BEHOEVE VAN HET ONDERZOEK DER CHRISTELIJKE WAARHEID, INZONDERHEID BIJ HET *ONDERWIJS OP KATECHISATIEN.*

Door D^r. J. I. DOEDES. f 0,20.

JAARBOEKEN

VOOR WETENSCHAPPELIJKE THEOLOGIE.

Door D^r. J. I. DOEDES, D^r. P. HARTING, D^r. H. E. KEMINK en D^r. J. J. VAN OOSTERZEE. X^e deel, 1^e stuk.

INHOUD: Onderzoek naar de ware beteekenis van het woord *«Christendom,»* door *W. Scheffer.* — De Kerk en de Kerkleer, door *M. Lentink.* — Opmerkingen over de woorden Rom. 9, vs. 5 [illegible] door *S. Hoekstra.* — *Tischendorffs Codex Claromontanus*, door *Dr. J. I. Doedes.* — Berigten. — Mededeelingen. — Overzigt der Tijdschriften.

Prijs per jaargang van 4 stukken f 8,00.

THE HOLLANDER,

PUBLIEK ORGAAN, ALGEMEEN NIEUWS EN POLITIEK WEEKBLAD VAN DE NEDERLANDSCHE AFGESCHEIDENE GEMEENTE, TE HOLLAND OTTAWA, STAAT MICHIGAN.

Dit blad uitgegeven door de Heeren DOESBURG EN ZOONEN, te Holland, verschijnt geregeld iederen Woensdag. Prijs per jaargang van 52 nommers f 6,00, de kosten van zegel en port van ieder nommer is 16½ cents.

Abonnementen worden bezorgd door de Boekhandelaren KEMINK EN ZOON, te *Utrecht.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.